

Anti-Pestprotocol

Schooljaar 2024-2025

Inhoud

Contactpersonen	3
Doel pestprotocol	4
Wat is pesten	4
Preventief pestbeleid.....	5
Onze gedragsverwachtingen	5
De directe aanpak	6
Stappenplan	7
Cyberpesten.....	8
Evaluatie.....	10
Aanvullende informatie.....	10

Contactpersonen

Anti-pestcoördinator

Betty Westerveld b.westerveld@ogamstelland.nl

Interne vertrouwenspersonen (CPOG)

Tineke Bergema t.bergeman@ogamstelland.nl

Mees Hageman m.hageman@ogamstelland.nl

Anouk Gerritsen a.gerritsen@ogamstelland.nl

Externe vertrouwenspersoon

Pepita David p.david@planet.nl

Aangesteld door Onderwijsgroep Amstelland

Gedragsspecialisten en Kwinkcoaches

Betty Westerveld b.westerveld@ogamstelland.nl

Saskia Rigter s.rigter@ogamstelland.nl

Wilma Rietveld w.rietveld@ogamstelland.nl

Kwaliteitscoördinatoren

Lisanne ten Hoor l.tenhoor@ogamstelland.nl

Elsemieke Koole e.koole@ogamstelland.nl

Marianne Kwant m.kwant@ogamstelland.nl

In de schoolgids beschrijven we de bovengenoemde rollen en taken. Ook in het veiligheidsbeleid van de school is meer informatie te vinden.

Doel pestprotocol

Dit pestprotocol heeft als doel alle kinderen en medewerkers zich veilig te laten voelen op school, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen en werken en met plezier naar school gaan. Wij vinden het op school belangrijk dat we elkaar vriendelijk en met wederzijds respect behandelen.

Wij hebben binnen de school zeven duidelijke gedragsverwachtingen die wij hanteren. Deze gedragsverwachtingen en de manier waarop we deze hanteren zijn vastgelegd in dit pestprotocol. Dit wordt door de Medezeggenschapsraad (MR) en het Bestuur van de school volledig onderschreven.

Wat is pesten

We spreken van pesten als het negatieve gedrag naar een ander doelbewust is, langere tijd aanhoudt en er sprake is van machtsongelijkheid. Lang niet alles is pesten. Pesten is niet hetzelfde als plagen. Plagen gaat uit van gelijkwaardigheid, er is sprake van een wisselend "slachtofferschap" en een humoristische insteek. Ook al wordt een bedoeld grapje niet altijd als grap ervaren.

Pesten komt systematisch en is daarnaast gericht op dezelfde persoon/groep personen. Daarnaast is pesten kwetsend voor het slachtoffer.

Dit pesten kan zowel fysiek als psychisch plaatsvinden en kan zowel "face-to-face" als digitaal gebeuren. (Hoofdstuk cyberpesten)

Helaas komt pesten overal voor, op scholen, in de maatschappij en ook op onze school. Als wij dit constateren gaan we hier serieus mee om.

Hiervoor zijn een aantal kaders:

- Pesten is een probleem van alle direct betrokken partijen. Dit zijn: de kinderen die gepest worden, de kinderen die pesten, de meelopers die acteren op het gedrag van de pester en de zwijgende groep kinderen die niets doet. Ook de ouders/verzorgers (hierna genoemd ouders) en leerkrachten hebben een leidende rol.
- De leerkracht bespreekt elk jaar aan het begin van het schooljaar en gedurende het jaar met de kinderen de basis afspraken. (Hoofdstuk Preventief pestbeleid)
- We starten in de eerste week met de lessen de methode KWINK. Dit is een methode voor sociaal emotionele ontwikkeling die in de groepen 1 t/m 8 gebruikt wordt.
- Als er sprake is van pesten, werkt de leerkracht constructief samen met ouders. De leerkracht luistert naar de ouders erkent hun verhaal en de ouders vertrouwen de leerkracht als professional. Onder andere door het probleem te bespreken, samen doelen te stellen en een eenduidige aanpak te genereren proberen zij samen het pesten te stoppen.
- Leerkracht en/of ouders kunnen ook in overleg gaan met de Kwaliteitscoördinator, gedragsspecialist of vertrouwenspersoon (CPOG) om het op te lossen. In het leerlingendossier wordt de situatie geregistreerd.
- Wanneer pesten ondanks deze inspanningen niet stopt of opnieuw de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak. Zie hiervoor het stappenplan in dit protocol.
- Wanneer het probleem, na evaluatie met betrokkenen, niet blijkt te zijn opgelost, niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet leidt tot het gewenste

resultaat, zal er overlegd worden, met ouders en Kwaliteitscoördinator (KC-er) over een andere aanpak. Dit eventueel met hulp van externe instanties.

Preventief pestbeleid

Binnen de Karel Eykmanschool vinden wij een veilig pedagogisch klimaat zeer belangrijk.

Wij vinden vriendelijk zijn tegen ieder ander en daarbij verantwoordelijkheid nemen voor je eigen gedrag een belangrijk leerproces. Gedrag is aan te leren net als rekenen of taal. Dit doen we door gewenst gedrag te bekrachtigen en een reactie procedure toe te passen bij ongewenst gedrag. Alle teamleden hanteren dezelfde procedure, dit geeft rust en duidelijkheid in de school. Als een kind het lastig vindt om zich te gedragen zoals we dat op school en in een groep verwachten, dan krijgt een kind extra hulp bij het aanleren van het gedrag. Wij starten dan een interne ondersteuningsroute.

Wij investeren in de groepsdynamiek en de leerkrachten zetten aan de start van het jaar in op het vormen van een positieve groep met groepsvormende activiteiten, in de klas, buiten en bij de gymles. Een sterke, sociaal veilige groep voorkomt pesten. In zo'n groep spreken kinderen elkaar op een positieve manier aan op hun gedrag.

Het stoppen van pesten start bij het aanleren van gewenst gedrag en het vormen van een positieve groep. Wij leren kinderen wat zij kunnen doen als zij zich geplaagd of gepest voelen. Daarbij leren de kinderen de rollen in een pestsituatie. Ze leren ook omgaan met de rol die zij vaak kiezen en hun keuzes te veranderen.

Ook komt de groepssfeer regelmatig terug in de kringgesprekken die gevoerd worden.

Onze gedragsverwachtingen

Dit verwachten wij van iedereen in de school:

Vriendelijk

- Ik praat op een vriendelijke manier tegen een ander
- Ik houd mij aan de regels van het spel

Verantwoordelijk

- Ik loop rustig op de trap en door de gang
- Ik houd de school en het plein netjes
- Ik ga zorgvuldig om met spullen

Vol vertrouwen

- Ik stop als de ander niet fijn vindt wat ik doe
- Ik zet door als iets niet direct lukt

Veerkrachtig

- Ik luister als ik word aangesproken

De directe aanpak

Indien er toch sprake is van pesten gaan we daar actief mee om. We gaan uit van een directe aanpak. Binnen deze directe aanpak wordt de rol van eenieder benadrukt. Immers een goede school maak je samen.

1- De rol van de leraar (signaleren en aanpakken)

Groepsniveau

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerstverantwoordelijke voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de KC'er en gedragspecialisten die, als het nodig is, ingezet kunnen worden.

De ouders

De leerkracht zal, de betreffende ouders op de hoogte stellen. Leerkracht en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een oplossing. De leerkracht biedt hulp aan het gepeste kind, de pester en de groep.

Ouders helpen ons pesten te signaleren en wij verwachten van ouders dat zij de leerkracht informeren als zij een vermoeden hebben van pesten.

2- De hulp aan het gepeste kind

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen, luisteren en vragen. Hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert. Wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling helpen om op een andere manier te reageren kan effectief zijn.
- Versterken van het zelfbeeld van het kind d.m.v. sterke kanten benadrukken, complimenten geven en zoeken naar andere reacties.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Gepeste kinderen samenbrengen.

3- De hulp aan de pester

Er wordt met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn om vervolgens de bewustwording voor wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt te vergroten. Dit wordt gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten.

Begeleiding van de pester

- Wij houden ons aan de gedragsverwachtingen. Wij gaan uit van een positieve benadering van kinderen.
- Kindgesprekken; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Herstelgesprek of gemeente excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- We leren de pester verantwoordelijkheid te nemen voor de gedragskeuzes die hij/zij maakt.
- Contact tussen ouders en school, elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind. Wat is de oorzaak van het pesten? Oorzaken kunnen zijn:
 - Een problematische thuissituatie
 - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
 - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
 - Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
 - Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt
- Inschakelen hulp, geven van advies, zoals sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdhulpverlener, huisarts, GGD.

4 – De hulp aan de zwijgende middengroep en meelopers

- Pesten aan de orde stellen in de klas door aandacht te geven aan onze waarden en de gedragsverwachtingen, dit gedragsprotocol bespreken en het onderwerp regelmatig terug laten komen en gebruikmaken van KWINK.
- Als leraar met de klas praten over gedrag/plagen en pesten. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. En de pesters kunnen het slachtoffer voor zijn klikken (ongemerkt) bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve laten ondervinden en ook oefenen om geen zwijgende middengroep te zijn, maar fysiek en zwijgend naast het gepeste kind gaan staan.

5 – De hulp aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen kunnen we de volgende adviezen geven:

- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken. Pesten is namelijk een probleem van de hele groep.
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind. Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind duidelijk dat u vertrouwen heeft in de leerkracht en achter de beslissing van school staat.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Blijf rustig, steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Als het pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport die bij uw kind past.

Ouders van kinderen die pestgedrag vertonen, kunnen wij de volgende adviezen geven:

- Blijf rustig en stel uw kind open vragen.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Praat met uw kind voor wat het anderen aandoet.
- Soms gaan pesters pesten omdat zij zelf gepest zijn of worden.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind. Beloon en bekrachtig gewenst gedrag.
- Maak uw kind duidelijk dat u vertrouwen heeft in de leerkracht en achter de beslissing van school staat.

Stappenplan

Allereerst is het van belang dat elke melding serieus wordt genomen en wordt geverifieerd. Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen genomen. Deze stappen zijn erop gericht om het niet gewenst gedrag zo snel mogelijk om te keren naar gewenst gedrag.

Stap 1:

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest en de leerling die wordt gepest. Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de KC'er en/of gedragsspecialist op de hoogte stellen. De

bouwcollega's worden op de hoogte gesteld van het ongewenste gedrag zodat we gezamenlijk effectief toezicht houden.

Stap 2:

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om ongewenst gedrag tegen te gaan/te stoppen. Als meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden KWINK. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken.

Stap 3:

In het geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag wordt dit door school serieus genomen. Stap 1 en/of 2 wordt gevolgd. Ouders worden over het verloop op de hoogte gehouden.

Stap 4:

Met de kinderen bespreken of de afspraken nakomen, gelukt is.

Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een vervolggesprek afspreken.

Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan. In dit geval vinden de volgende stappen plaats:

1. Leerkracht overlegt met KC-er en/of gedragsspecialist.
2. Er wordt een gedragshandelingsplan opgesteld voor de komende tijd.
3. Bouwcollega's worden hiervan op de hoogte gebracht.
4. Voorgaande wordt met de ouders gecommuniceerd.

Stap 5:

Na de afgesproken termijn is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan de KC-er en/of gedragsspecialist. Zijn de effecten positief dan langzaam afbouwen.

Zo niet: nieuw gedragshandelingsplan opstellen, waarbij externe deskundigheid ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen:

1. Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in het leerlingendossier.
2. Acties en afspraken zijn gericht op het ongewenste gedrag onmiddellijk te stoppen en het gewenste gedrag te stimuleren.
3. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolarts van de GGD of Jeugdhulpverlener.
4. In uiterste gevallen kan er overgegaan worden tot verwijderen en eventueel schorsen van de leerling.

Cyberpesten

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Cyberpesten gebeurt vaak buiten de school. Het ruziën en pesten gaat na school door of komt de school in. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen leren minder goed en het pesten heeft effect op het schoolklimaat of het klimaat in de klas. Het is helaas een groeiend probleem.

Ook bij cyberpesten is de samenwerking met de ouders erg belangrijk. Er zijn verschillende vormen van cyberpesten: anonieme berichten versturen via Whatsapp en SMS, schelden, roddelen, bedreigen, opnames maken en verspreiden, chanteren,

privégegevens delen, wachtwoorden stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping of het versturen van een e-mailbom.

Schrikbarend is te weten dat 20% van de leerlingen te maken heeft met cyberpesten. Niet al deze vormen vind je op de basisschool maar toch is het van belang te weten waarin cyberpesten kan ontaarden. De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Wanneer de leerkracht merkt, dat er door kinderen uit zijn/haar klas thuis gebruik gemaakt wordt van chatprogramma's zoals o.a. Whatsapp, Face-time, Snapchat, Instagram, TikTok ed., bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen én risico's hiervan. In de bovenbouwgroepen komt dit in ieder geval aan de orde.

Als Karel Eykmanschool kiezen wij voor een curatieve aanpak; een aanpak met als doel het cyberpesten te stoppen. Signalen betreffende cyberpesten nemen we daarom altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert dat er sprake is van cyberpesten, volgt hij/zij onderstaand stappenplan.

1. Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de dader(s).

Deze twee onderdelen vallen beide onder de eerste stap. Ze dienen naast elkaar uitgevoerd te worden. Het is namelijk van belang dat er met zowel het slachtoffer als met de daders in gesprek gegaan wordt. Daarvoor dienen de dader(s) dus opgespoord te worden. Er moet worden afgewogen of de gesprekken afzonderlijk plaatsvinden of dat dit in een driegesprek (leerkracht, slachtoffer, dader) kan plaatsvinden.

Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg. Ouders worden ingelicht en er is een gesprek met de gepeste leerling. Het is van belang dat de leerkracht deze leerling en diens klacht serieus neemt, de leerling zijn verhaal laat doen en daar de tijd voor neemt. Ook probeert de leerkracht zich in te leven in de leerling en geen verwijten te maken. Dat maakt het onveilig voor de leerling, waardoor deze minder zal vertellen of zelfs helemaal niets meer zal vertellen. De leerling de tip geeft om de pester te blokkeren en/of te verwijderen wanneer het om digitaal pesten gaat en door blijft vragen. Vooral wanneer het gaat om een gesprek met een leerling na het signaleren van digitaal pesten. De leerling zal niet snel vertellen dat hij/zij gepest wordt of zelf pest.

2. Opsporen van de pester(s)

Soms zal bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is, zal er getracht worden om die op te sporen. Dit door o.a. een print screen van de chat te maken of door gesprekken te bewaren en uit te printen. In deze gesprekken kunnen aanwijzingen staan over wie de dader is.

3. Gesprek met de pester(s)

Hierbij is het van belang: In te gaan op wat er gaande is, door te vragen, goed te luisteren naar de kant van het verhaal van deze leerling en dit serieus te nemen.

Belangrijk is dat er gewezen wordt op de mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling. Als het pesten op deze manier bespreekbaar wordt gemaakt, bestaat wel het gevaar dat het slachtoffer opnieuw door de pester(s) te grazen wordt genomen. Wij moeten er dus voor zorgen dat er een goed pestbeleid is en dat leerkrachten oog houden voor het pestgedrag. Wanneer er een goed pestbeleid is, wordt de kans op herhaling kleiner. Wij bespreken dit in het team.

4. Informeren van de ouders/verzorgers van de leerlingen.

De leerkracht informeert zowel de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als de ouders/verzorgers van de pester zo spoedig mogelijk over wat er speelt (stap 1). Dat gebeurt bij voorkeur vóór het gesprek met de betrokken leerlingen.

Denk hierbij aan het volgende:

- De leerkracht vraagt de ouders of zij de signalen herkennen. Wanneer zij niet weten wat de signalen zijn, kunt u hen hierover informatie geven.
- De leerkracht vertelt ouders/verzorgers dat het niet hun schuld is.
- De leerkracht informeert de ouders over de afspraken die met de leerlingen zijn gemaakt, wanneer het gesprek met hen al heeft plaatsgevonden.
- De leerkracht vertelt de ouders welke maatregelen zij kunnen nemen/wat zij kunnen doen.

De leerkracht kan de ouders/verzorgers voor meer informatie verwijzen naar bijvoorbeeld: Het gratis telefoonnummer 0800-5010 (voorheen de onderwijstelefoon) www.pestweb.nl. Zij kunnen antwoord geven op vragen van ouders/verzorgers. Zij zijn ook per telefoon te bereiken: 0800 2828280 of mobiel.

5. Afronding

Er is sprake van een afronding wanneer de ouder/verzorgers op de hoogte zijn gebracht. Echter alleen wanneer het pestgedrag ook daadwerkelijk is gestopt. Het is belangrijk om de leerlingen te blijven volgen en goed op te letten of het digitale pesten daadwerkelijk is gestopt. Vraag de leerling die gepest is af en toe hoe het met hem/haar gaat. Let erop dat dit gebeurt in een veilige ruimte. Wanneer de leerling over de gang loopt zal hij/zij waarschijnlijk minder snel zeggen dat het niet goed gaat. Ook de leerling die gepest heeft kunt u vragen hoe het met hem/haar gaat. Deze kan namelijk ook behoefte hebben aan aandacht.

De teamleden van de Karel Eykmanschool streven ernaar om (digitaal) pesten te stoppen, of liever nog, te voorkomen. Dit zal niet altijd lukken, omdat deze vorm van pestgedrag zich buiten school afspeelt. Toch vinden de teamleden het erg belangrijk om te doen wat in hun vermogen ligt. Immers, kinderen kunnen pas goed leren als ze zich veilig voelen. Ten allen tijden trekken leerkrachten, ouders en leerlingen gezamenlijk op.

Evaluatie

Dit pestprotocol is door team, directie en MR vastgesteld en wordt elk jaar geëvalueerd.

Aanvullende informatie

Websites en brochures

Meer informatie over het tegengaan van pesten is te vinden op

www.pestweb.nl

www.primamethode.nl

www.kwink.nl

www.zien.nl

Boekjes van Bob van der Meer over tegengaan van pesten

Brochure "Pesten op school, hoe ga je er mee om?"